

KALMAR:

Moderne Slottsby med lange tradisjoner

Kalmar er en av Sveriges eldste byer, og ligger idyllisk til på flere øyer ved Østersjøens kyst. Slottet fra 1100-tallet som har kontrollert innseilingen til havnen i mer enn 900 år, vitner om byens lange historie.

På Kalmar slott ble unionsbrevet mellom Norge, Danmark og Sverige beseglet i 1397. Da valgte adelsmenn fra de tre kongerikene Erik av Pommern til felles konge for unionen. I bakgrunnen trakk den dansk/norske dronningen Margrete I i trådene, og skapte det vi kjenner for Kalmarunionen, som enkedronningen i realiteten styrte til sin død, selv om hennes fjerne slektning Erik var valgt til konge fordi Margretes sønn; barnekongen Olav IV

døde tidlig da han var konge av både Danmark og Norge.

Kalmarunionen ble oppløst i 1523, men slottet fra 1100-tallet ligger der fortsatt i strandkanten ut mot Østersjøen. Bare noen steinkast fra slottet erobret vi den siste ledige el-stolpen på ställplassen like ved gjestehavnen. Natten før hadde vi vært en tur over på Øland og Mølltorps camping, rett og slett fordi kjøleskapet bestemte seg for ikke å fungere på gass under innledningen av ferieturen. Vi kunne ha overnattet på Svinö ställplass like ved Ølandsbroen, men den var uten strøm så da ble det en omvei over broen.

Neste morgen var vi tidlig oppe og sikret oss plassen ved Ølandskaien på Kvarnholmen sentralt i Kalmar, like ved turistkontoret nær serviceanlegget vi delte med gjestehavnen. Der ble vi noen dager mens vi gjorde et par mislykkede forsøk på å få liv i gasskjøleskapet. Det var først etter en ukes tur på Øland vi klarte å fikse det, men konklusjonen på den historien er at gassbrennerens pipe bør feies en gang i året. Bobilverkstedene

vi spurte hadde ingen erfaring med dette, men i et hytteforum på webben kunne vi lese at slikt var påkrevet for gasskjøleskap en gang i hyttesesongen. Der fantes også henvisning til passende feieutstyr, men vi klarte brasene med stakefjæren fra Clas Ohlson i Kalmar. Etter den sjauen fungerte kjøleskapet bedre enn på lenge både med strøm og batteri uten ytterligere begrunnelse.

Vel rigget ved havnen gikk vi oss en tur inn mot sentrum, gjennom hovedporten i muren som omkranser middelalderbyen; innom den mektige domkirken, langs folkerike torv og gater hvor liflige dufter fra gaterestauranter fristet med eksotisk mat. Vi beundret vanntårnet ut mot vollgraven, besøkte spennende butikker som holdt til i noen av bymurens nisjer. Videre gjennom slottsparken som bugnet av velduftende blomsterprakt blandet med den svalende brisen som kom sivende inn fra havet.

I køen ved inngangen til slottet overhørte jeg en lavmælt

Over: Byporten i Kalmars bymur må passeres for å komme inn i middelalderbyen.
T.v.: Domkirken i Kalmar regnes for Sveriges mest betydningsfulle barokkirke, og det tok 43 år å bygge den innen kirken stod ferdig i 1682.
T.h.: Middelalderstemningen fenger besøkende i slottets borggård, og middelaldertablåer rundt i borggården gir innsikt i tidligere tiders slottsliv.

samtale mellom to guider: - Det er mange kunder här i dag, sa den ene. - De är inte kunder, de är våra gäster, irectesatte den som tydeligvis var hennes overordnede. En litt annen innstilling enn diskusjonen om det noen kaller overturisme hjemme i Norge, tenkte jeg der vi stod blant folk fra alle nasjonaliteter. Inne i slottets borggård overvar vi et scenario som illuderte hvordan livet her kunne fortone seg i middelalderen. I den store festsalen en etasje opp var det dekket til gjestebud med et bugnende bord av det som forestilte tidligere tiders eksklusive herskapsmåltider, hvor fjærkleddede fasaner hørte til dekorasjonene. Jeg har lest et sted at kokkene på den tiden satte sin ære i å overraske herskapet og deres gjester med fantasifulle attraksjoner. Når en av de gedigne dekorasjonene ble åpnet kunne levende småfugler fly ut blant gjestene, som en introduksjon til at brunstekte kramsfugler ble servert på sølvfat dekorert med vaktelegg. Vi tvilte ikke på at slik underholdning kunne forekomme, der vi studerte det gjenskapte festbordet i slottets store spisesal, hvorfra vi observerte skipsfarten til og fra Kalmar havn sammen med sightseeingbåter og kajakkpadlere som kunne padle ut fra vollgraven rundt Kvarnholmen, for å betrakte byen og slottet fra sjøsiden. På vei tilbake gjennom slottsparken spiste vi en sen lunch i

restauranten Park Hermina med aner fra 1880-tallet, hvor komikeren Robert Gustafson var en av deleierne. Noe det ikke hersket tvil om da fotografier av Norgesvennen dekket store deler av veggene ved baren, og reklamerte for et av hans kommende show på utendørsscenen. Så lenge kunne vi ikke bli i Kalmar, selv om vi koste oss i solsteken innen vi fant frem til kjøpesenteret i tilknytning til gjestehavnen. Dagen etter fortsatte vi vår vandring i byen; gjennom den gamle bydelen med lave trehus tett på slottsparken, innen vi befant oss på stedet for den gamle kirken hvor Erik av Pommern ble kronet til konge i Kalmarunionen. Kirken eksisterer ikke lenger, men stedet hvor man mener kroningen fant sted er markert med det som kalles for Unionstenen. Den omkranses av gamle, nærmest forfalne gravminner, hvor de eldste skal være fra begynnelsen av 1300-tallet. Et lite mausoleum dominerer området, der det ligner et russiskinspirert kapell med sin kupell. Dette er til minne om den henfarne magesraten av Lund; herr Johan Stangnell, rektor ved Kalmar gymnasium, og hans kone; fru Anna Margareta Botin. En inskripsjon preger monumentet, som forteller at fru tidligere var blitt tvunget inn i et "svært äktenskap" innen hun ble enke og deretter gift med herr Stangnell. "Hon sörjdes og begräts av mannen så lenge han levde", stod det

avslutningsvis. Paret fikk kun tre år sammen som ektepar, mens mannen levde i ytterligere 20 år. Websidene til Svenska Kyrkan antyder at ekteskapet kom til etter et sjalusidrama hvor fru Botins første mann; herr Olof Swebilius, anklaget fru for å ha vært i overkant vennlig med Stagnell, mens rektoren leide husvære hos ekteparet Swebilius på 1760-tallet. Dette ble en så stor skandale i datidens Kalmar at biskopen i Lund måtte megle i saken, som konkluderte med at utroksaksanklagene var grunnløse. Disse fordums stridigheter til tross så føles kirkegården som en stille oase langt fra byens tette trafikk og ståk. Det samme lugnet råder blant trehusene i den gamle bydelen ved kirkegården. Her finnes små gallerier og det arververdige Slottshotellet med sin pittoreske restaurant. Huset ble bygget i 1864 av grosshandlere Johan Jeansson som med sine mange virksomheter selsatserte innpå 80 % av Kalmars arbeidsføre befolkning. Grosrereren og fru; Emma trengte romslig plass til alle sine 14 barn, hvorav en ble Kalmars representant i Sveriges Riksdag og en annen blant landets mest fremstående forretningsmenn. På en benk i slottshagen fortærte vi dagens lunch med utsikt til Kalmar slott mens solen glitret i havflaten, innen vi ruslet tilbake til bobilen.

På turistkontoret like ved ställplassen orienterte det

Unionstenen i Kalmar er reist der Erik av Pommern ble kronet til Nordens konge i den gamle Kalmars kirke. Erik ble avsatt som konge i henholdsvis Sverige (1439), Danmark (1440) og Norge (1442). Han endte sine dager som piratkaptein på Gotland 1459.

Gjestehavnen i Kalmar ligger tett på turistkontoret og sanitæranlegget som deles med ställplassen.

hyggelige personalet om flere av Kalmars attraksjoner: I Kalmar Läns museum er det en utstilling om regalskeppet "Kronan" som var verdens største skip i sin tid. Det forliste sydøst for Øland under en trefning med den danske og hollandske flåten i 1676, hvor hele besetningen på 850 mann satte livet til. I museet finnes dykkerklokken som på 1680-tallet ble brukt til å redde kanoner og andre gjenstander fra vraket som ble gjenfunnet i 1980 på 26 meters

dyp, og alle funnene er nå utstilt i museet selv om vraket fortsatt ligger på havets bunn. For den sykkelinteresserte kan det være greit å vite at den over 200 km lange Kalmarsleden slingrer seg langs gamle landeveier, jernbanespor og krøtterstier hvor du passerer idylliske badestrender og rasteplasser med ly og grillmuligheter. I sommerhalvåret går det en egen sykkelferge over til Øland; Sveriges nest største øy, hvor det også er godt tilrettelagt for

Westernstemning på High Chaparell med forberedelse til duell. Oliver og Per Henrik vasker gull.

Picnic-kurven kan nytes i slottshagen med utsikt til Kalmar slott.

sykkelturister. Kanskje noe å tenke på om man vil ha Kalmar som base i sommerferien.

Har man med utålmodige barn på turen, går det an å friste med et besøk i High Chaparal på hjemveien. Der kan de unge slå seg løs i karuseller og med gullvasking i westernlandsbyen tett på campingplassen like ved. Alternativt kan det lokkes med et besøk i Astrid Lindgrens verden ved Vimmerby, hvor det i tillegg til kjente Lindgren-miljøer er en fornøylespark samt en campingplass med gode muligheter for alle i bobil eller campingvogn. Begge attraksjonene ligger i overkommelig avstand fra middelalderbyen ved Kalmarsund.

Vi avsluttet vårt Kalmaropphold på Brygghuset rett over gaten for ställplassen, hvor vi kunne følge aktiviteten i gjestehavnen mens vi koste oss med pannakotta og en kruttsterk

kaffe til dessert. Ved å planlegge turen godt, er det mye å oppleve under et opphold i Kalmar.

Tekst og foto: Torodd Lie

Kalmarunionen (1397-1523)

Personalunion mellom kongerikene i Danmark, Norge og Sverige som ble dannet i 1397 og oppløst i 1523. Unionen inkluderte også områder under svensk herredømme i Finland, og de norske skattlandene; Færøyene, Island og Grønland, pluss de norske jarldømmene Orknøyene og Shetland.

Kalmar

En av Sveriges eldste byer, som var landets viktigste havneby allerede på 1200-tallet.

I 2018: Knappt 70.000 innbyggere i storkommunen.

Kalmar turistkontor: www.kalmar.com

Kalmar Läns museum: www.kalmarlansmuseum.se

Dronning Margrete I (1353-1412)

Datter til den danske kongen Valdemar Atterdag. Giftet bort til Norges konge Håkon VI. Deres sønn Olav Håkonsson arvet i 1376 Danmarks trone. Da faren døde i 1380, ble han også konge av Norge, med Margrete som formynder i begge riker, hun fortsatte å styre etter kong Olav IVs død som 17-åring.

Camping- og ställplasser i Kalmar

Svinö ställplass (både bobil og caravans)

Ölandsbryggan (kun bobil, ingen toatømming)

Stensö Camping (knappt 3 km syd for sentrum)

Rafshagsudden (ca 19 km nord for sentrum)

Vita Sand camping (ca 23 km syd for sentrum)

Svinö ställplass ligger tett på Ölandsbroen. Det er hit bobilfolket ved Ölandskajen må kjøre for å tømme toalett og gråvann, samt fylle vann på Ölandsturen.

Medlemstilbud

DIN FRITID: Magasinet for deg som er interessert i livet med bobil. I hver utgave får du minst 100 sider med inspirasjon, nyheter og hygge, grundige tester, reisereportasjer fra Norge og utlandet, produktnyheter og mye mer.

Kr 350
for 8 utg. (1 år)
+ fri nett-
tilgang

SLIK BESTILLER DU: Send SMS med kodeord "NB350" til 957 94 925 **ELLER** Send e-post merket "NB350" til abo@dinfretid.no **ELLER** Ring oss på tlf 96 23 43 43

NYTT
nettsted

dinfretid.no

De ferskeste nyhetene

Artikler fra papirmagasinet med utvidet billedmateriale | Tilgang på tidligere utgaver av Din Fritid | Video- optak fra tester, produktomtaler og reiser. | Og du får alltid tips om andre aktuelle relaterte saker!